



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 77

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 24 februarie 1999

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 158 din 10 noiembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996.....	1-4	Decizia nr. 175 din 15 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 ⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă.....	8-9
Decizia nr. 167 din 10 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale.....	5-6	Decizia nr. 176 din 15 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 ⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă.....	9-10
Decizia nr. 168 din 10 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 ¹ din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorităților judecătorești, cu modificările ulterioare.....	6-7	Decizia nr. 177 din 15 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. 2 din Codul penal.....	11-12
		Decizia nr. 178 din 17 decembrie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248 ¹ din Codul penal.....	12-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 158 din 10 noiembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, ridicată de Banca Română de Comerț Exterior — S.A. — Sucursala Lipscani din București în Dosarul nr. 501/1997 al Tribunalului Constanța — Secția comercială.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 3 noiembrie 1998, în prezența autorului excepției, lipsind Societatea Comercială „M.T.S.C. Trading” — S.R.L. din Constanța, Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat Constanța, Administrația financiară

Constanța și Societatea Comercială „C.D.G. Company” — S.R.L. din Constanța, pentru care procedura de citare a fost legal îndeplinită, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 10 noiembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Constanța — Secția comercială, prin Încheierea din 20 martie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 501/1997, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, ridicată de Banca Română de Comerț Exterior — S.A. — Sucursala Lipsani din București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 încalcă principiul constituțional al egalității în fața legii, conștințit de art. 16 din Constituție, deoarece instituie un regim privilegiat pentru instituțiile statului (în speță, pentru Ministerul Finanțelor), în ceea ce privește executarea silită a creanțelor bugetare (taxe, impozite), în detrimentul celorlalți agenți economici cu capital de stat sau majoritar de stat, și anume bănci. Astfel, prin art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 se încalcă „prevederile unei legi organice — art. 572–580 din Codul de procedură civilă —, când se instituie o altă ordine de preferință în recuperarea creanțelor decât cea prevăzută de legea organică”.

Tribunalul Constanța și-a exprimat opinia în sensul că art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, stabilind o altă ordine de preferință în recuperarea creanțelor, încalcă dispozițiile art. 372–580 din Codul de procedură civilă, precum și cele ale art. 16 din Constituție.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 este neîntemeiată, deoarece reglementările la care se referă autoarea excepției nu fac parte din categoria legilor organice consacrate de Constituție. Sub acest aspect, ordonanța a respectat exigențele și limitele impuse de Legea nr. 130/1995 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

În ceea ce privește principiul egalității în fața legii, se arată în continuare, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe rânduri în această privință, statuând, prin deciziile nr. 6/1993, nr. 35/1993 și nr. 104/1995, că egalitatea în fața legii implică un tratament egal pentru situații identice sau similare și nicidecum același tratament pentru situații diferite. Ideea de uniformitate contravine, în acest sens, egalității în drepturi, care implică un drept la diferențiere pentru situații care nu sunt identice.

Pornind de la această orientare cu valoare de principiu, se apreciază totodată că, în contextul producerii executării silită îndreptate împotriva unui debitor care este urmărit atât de creditorii din sfera privată, cât și de Ministerul Finanțelor, cele două categorii de creditorii nu se află în situații juridice identice, care să reclame un tratament juridic egal.

Distincția, în această privință, este marcată de natura creanțelor a căror satisfacere este urmărită. Prima categorie de creditorii are în vedere satisfacerea unor drepturi de creanță născute în cadrul unor raporturi juridice de drept privat, în care părțile se găsesc pe poziții de egalitate juridică. De cealaltă parte, Ministerul Finanțelor, în calitate de

reprezentant al statului, ca persoană juridică de drept public, acționează în vederea încasării unor creanțe bugetare, derivate din obligații imperative stabilite de legislația fiscală, în temeiul art. 53 alin. (1) din Constituție, care instituie obligația de a contribui, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice. În cadrul acestor raporturi juridice, cele două părți — debitorul obligat și statul — nu se situează pe poziții de egalitate, între ele existând o legătură de subordonare în favoarea statului, pe baza unui regim de drept public.

Tocmai pentru motivul acestei deosebiri de regim de drept substanțial s-a impus, în planul dreptului procesual, adoptarea unei reglementări speciale privind executarea creanțelor bugetare, distinctă de cea cuprinsă în Codul de procedură civilă.

Existența unui regim juridic special în materia creanțelor bugetare își găsește fundamentul constituțional în dispozițiile art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, conform cărora statul trebuie să asigure, printre altele, protejarea intereselor naționale în activitatea financiară. Acest temei constituțional justifică un drept special de preferință în favoarea statului, în ceea ce privește efortul de încasare a creanțelor bugetare și de asigurare a veniturilor publice la bugetul de stat. După cum a subliniat Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 25/1993, măsurile legislative în domeniul fiscal sunt impuse de nevoie statului. Este în afara oricărei îndoieli că „încasarea impozitelor și taxelor constituie sursa principală de venituri ale statului, fiind una dintre expresiile cele mai evidente ale apărării intereselor naționale în plan financiar”. Numai dacă dispune de aceste resurse bugetare, statul va fi în măsură să își îndeplinească două dintre obligațiile fundamentale ce i-au fost prescrise prin art. 43 alin. (1) și art. 134 alin. (2) lit. f) din Constituție: să adopte măsuri de protecție socială, apte să asigure cetățenilor un nivel de trai decent, și să creeze condițiile necesare pentru creșterea calității vieții. Aceste exigențe nu ar putea fi respectate, dacă, în cursul unei proceduri de executare silită, în care statul intră în concurs cu creditorii din sfera privată, aceștia din urmă s-ar bucura de prioritate în temeiul garanțiilor reale atașate creanțelor lor.

De aceea art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 stabilește un drept de prioritate în favoarea satisfacerii creanțelor bugetare, dar acest regim de favoare are un caracter excepțional, el devenind aplicabil numai dacă, prin plata creanțelor garantate prin gaj sau prin ipotecă, nu s-ar putea plăti și creanțele bugetare. Așadar textul ordonanței nu se abate de la regula dreptului comun în această materie.

Pe de altă parte, este de observat că ordinea stabilită în art. 71 alin. 1 lit. b)–i) din ordonanță, care devine aplicabilă în situația excepțională menționată, nu cuprinde numai creanțele bugetare. Înaintea lor sunt situate: creanțele reprezentând salarii și alte datorii asimilate acestora, pensii, ajutoare pentru incapacitate temporară de muncă, pentru prevenirea îmbolnăvirilor, refacerea sau întărirea sănătății, acordate asigurărilor sociale de stat, precum și creanțele reprezentând obligația de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității sau a sănătății; creanțele rezultând din obligații de întreținere, alocații pentru copii sau de plată a altor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență.

Prin urmare, ordonanța Guvernului a avut în vedere și asigurarea satisfacerii prioritare a unor creanțe cu un pronunțat caracter de protecție socială, subordonându-se în acest mod exigenței impuse de dispozițiile art. 43 alin. (1) și ale art. 134 alin. (2) lit. f) din Constituție.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, deoarece noțiunea *privilegiu* prevăzută la art. 16 din Constituție nu se confundă cu accepțiunea juridică a termenului de privilegiu, așa cum este ea definită de Codul civil. Art. 16 din Constituție are în vedere egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii, fără discriminări bazate pe rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie sau apartenență politică, avere sau origine socială și fără privilegiu, în sensul de avantaje sau favoruri determinate de criteriile enumerate mai sus sau de alte împrejurări. Astfel se consideră că art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 este în concordanță cu dispozițiile art. 16 din Constituție.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, concluziile procurorului și ale autorului excepției, precum și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată, fiind legal sesizată.

În temeiul art. 114 alin. (1) din Constituție, Parlamentul a adoptat Legea nr. 130 din 27 decembrie 1995 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 298 din 28 decembrie 1995.

Prin art. 1 lit. b) din această lege, Guvernul a fost abilitat să emită ordonanțe cu privire la executarea creanțelor bugetare, până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 1996.

Guvernul, în baza abilitării legale, date în temeiul art. 114 din Constituție, a emis Ordonanța nr. 11 din 23 ianuarie 1996 privind executarea creanțelor bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 31 ianuarie 1996, deci până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 1996, care a început, așa cum rezultă din Decizia nr. 1 din 25 ianuarie 1996 a Senatului și din Decizia nr. 1 din 29 ianuarie 1996 a Camerei Deputaților, la data de 5 februarie 1996, cu respectarea domeniului de emiteră a ordonanțelor, conform alin. (2) al art. 114 din Constituție.

Prin Legea nr. 108 din 10 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 17 octombrie 1996, Parlamentul a aprobat Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, care a devenit astfel lege.

Deși normele cu putere de lege din ordonanță s-au transformat în norme de lege și, cu toate că, așa cum a stabilit Curtea Constituțională în deciziile anterioare, ordonanța și legea sunt două acte juridice distincte, totuși Curtea Constituțională constată că normele juridice contestate pe calea excepției de neconstituționalitate și-au menținut același conținut. Ca atare, Curtea Constituțională este competentă să examineze excepția ridicată. Această soluție este simetrică cu soluția dată de Curte în situația modificării textului de lege sau de ordonanță, intervenită după invocarea excepției. Astfel, prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr. III din 31 octombrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 9 noiembrie 1995, s-a statuat că „în cazul în care, după invocarea unei excepții de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești, prevederea legală supusă controlului a fost modificată, Curtea Constituțională se pronunță asupra

constituționalității prevederii legale, în noua sa redactare, numai dacă soluția legislativă din legea sau ordonanța modificată este, în principiu, aceeași cu cea dinaintea modificării“.

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 este neîntemeiată.

Autorul excepției critică dispozițiile art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, pe motiv că prin acest articol se instituie un regim derogator de la prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă, care statuează că acei creditori ale căror creanțe sunt garantate prin gaj sau ipotecă au drept de preferință față de ceilalți creditori, condiționând acest drept de preferință de îndeplinirea cu prioritate a creanțelor datorate bugetului de stat din alte bunuri decât cele gajate sau ipotecate.

Din examinarea art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 rezultă că acest text se aplică:

„Dacă există creditori care, asupra bunului vândut, au drepturi de preferință conservate, în condițiile prevăzute de lege, la distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunului, creanțele lor vor fi plătite înaintea creanțelor prevăzute la art. 71 alin. 1 lit. g).

Creanțele garantate prin gaj sau prin ipotecă, constituite asupra bunului urmărit, vor fi plătite din prețul acestui bun, chiar înaintea creanțelor prevăzute la art. 71 alin. 1 lit. b)–i) inclusiv, dacă restul bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului asigură plata acestor din urmă creanțe. În caz contrar, plata fiecărei creanțe se va face potrivit ordinii de preferință stabilite de același articol.

Cheltuielile de judecată și dobânzile sau alte asemenea accesorii ale creanței principale, prevăzute în titlul executoriu, vor urma ordinea de preferință a creanței principale.“

Dreptul de preferință, conservat în condițiile prevăzute de lege, și dreptul de preferință al creditorilor gajști și ipotecari, prevăzut la art. 72 alin. 1 și 2 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, rezultă din prevederile art. 1686 și art. 1753 din Codul civil, în condițiile art. 1687, art. 1695, art. 1768, art. 1778–1787 din Codul civil, și, potrivit dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, se acordă tuturor creditorilor care îndeplinesc aceste condiții și nu numai statului, încât nu s-ar putea considera că se încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii.

Dreptul de preferință al statului ca persoană juridică de drept public pentru încasarea unor creanțe bugetare derivate din obligații imperative rezultate din legislația fiscală este prevăzut și în legislația anterioară Ordonanței Guvernului nr. 11/1996, și anume la art. 1725 și art. 1753 pct. 3 din Codul civil, care instituie în favoarea statului o ipotecă legală, și în Decretul nr. 221/1960 cu privire la executarea silită împotriva persoanelor fizice a plății impozitelor și a taxelor neachitate în termen și a creanțelor bănești ale organizațiilor socialiste, precum și executarea confiscării, care a fost abrogat prin actul normativ menționat.

Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 a restrâns sfera de aplicare numai la executarea creanțelor bugetare. Soluția este în concordanță cu art. 41 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia proprietatea privată este ocrotită în mod egal prin lege, indiferent de titular, și deci nu era posibilă o reglementare derogatorie de la dreptul comun decât în ceea ce privește executarea silită vizând ocrotirea proprietății publice. În acest sens este și Decizia Curții Constituționale nr. 25 din 5 mai 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 11 mai 1993.

Garantarea dreptului de proprietate implică însă, potrivit art. 41 alin. (6) din Constituție, și respectarea de către proprietar a obligațiilor care îi revin în această calitate și deci și reglementarea unei proceduri speciale privind executarea creanțelor bugetare, în ipoteza în care debitorii nu își îndeplinesc de bunăvoie obligațiile către stat.

În cadrul acestor raporturi juridice, cele două părți, statul, în calitate de creditor, și contribuabilul de impozite și taxe, în calitate de debitor al obligației fiscale, nu se situează pe poziții de egalitate, între ele existând o legătură de subordonare în favoarea statului, pe baza unui regim de drept public, și, prin urmare, nu poate fi vorba de încălcarea principiului egalității în fața legilor prevăzut la art. 16 din Constituție.

Existența unei obligații exprese a fiecărui cetățean de a contribui prin impozite și taxe la cheltuielile publice, prevăzută la art. 53 alin. (1) din Constituție, și a unei obligații a statului de a proteja interesele naționale în activitatea financiară, conform art. 134 alin. (2) din Constituție, este justificată de necesitatea asigurării certitudinii în constituirea ritmică a resurselor financiare ale statului. Este în afară de orice îndoială că încasarea impozitelor și taxelor constituie sursa principală de venituri a statului, fiind una dintre expresiile cele mai evidente ale apărării intereselor naționale pe plan financiar. Numai dacă dispune de aceste resurse bugetare, statul va fi în măsură să își îndeplinească obligațiile sale față de cetățeni și agenții economici, care au fost stabilite în art. 134 alin. (2) din Constituție, printre care:

a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție;

b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.

Aceste exigențe nu ar putea fi respectate, dacă în cursul unei proceduri de executare silită statul — pentru obligații publice de impozite, taxe și contribuții — ar intra în concurs cu creditorii din sfera privată.

Curtea Constituțională, prin mai multe decizii: nr. 6/1993, nr. 60/1993 și nr. 104/1995, a stabilit că egalitatea în fața legii implică un tratament egal pentru situații identice sau similare și nicidecum același tratament pentru situații diferite. Ideea de uniformitate contravine în acest sens egalității

în drepturi, care implică un drept la diferențiere pentru situații ce nu sunt identice.

În art. 72 alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 se precizează că creanțele garantate prin gaj și ipotecă, constituite asupra bunurilor urmărite, vor fi plătite din prețul acestor bunuri, chiar înaintea creanțelor prevăzute la art. 71 alin. 1 lit. b)–i) inclusiv, dacă restul bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului asigură plata acestor din urmă creanțe. În caz contrar, plata fiecărei creanțe se va face potrivit ordinii de preferință stabilite în același articol.

Prin urmare, alin. 2 al art. 72 al Ordonanței Guvernului nr. 11/1996 se referă numai la creanțele garantate prin gaj și ipotecă, constituite asupra unor bunuri urmăribile ale debitorului, și dispozițiile sale vor fi aplicabile numai dacă, în urma aplicării art. 71 alin. 1 lit. b)–i) din menționata ordonanță, nu s-ar putea plăti și creanțele bugetare. Or, în cazul acestei categorii de creanțe garantate prin gaj sau ipotecă, chiar dreptul civil, așa cum rezultă din textele susmenționate, instituie un drept de preferință pentru toți creditorii din această categorie.

În cazul creditorilor care au o creanță privilegiată ce concurează cu o creanță bugetară, care se bucură de o garanție legală, privilegiu, gaj sau ipotecă, potrivit art. 72 alin. 2 teza a doua, plata fiecărei creanțe se va face potrivit ordinii legale de preferință prevăzute de textul susmenționat.

Art. 409 alin. 2 din Codul de procedură civilă prevede că plata datoriilor izvorâte din impozite și taxe se face înainte de plata despăgubirilor pentru repararea pagubelor și a celorlalte datorii. Astfel, sub acest aspect excepția este neîntemeiată.

Cât privește critica adusă dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, în sensul că prin acest text s-a modificat o ordine de preferință prevăzută de o lege organică, este de observat că art. 53 alin. (2), art. 72 și 138 din Constituție nu dispun ca reglementarea executării creanțelor bugetare să se facă printr-o lege organică.

În consecință, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, ridicată de Banca Română de Comerț Exterior — S.A. — Sucursala Lipsani București în Dosarul nr. 501/1997 al Tribunalului Constanța — Secția comercială. Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 noiembrie 1998.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 167

din 10 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, ridicată de Societatea Comercială „Interbrands Marketing & Distribution” — S.R.L. România în Dosarul nr. 80/C/1998 al Tribunalului București — Secția contencios administrativ.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 24 noiembrie 1998, în prezența reprezentantului Ministerului Public, a Societății Comerciale „Interbrands Marketing & Distribution” — S.R.L. România și a Gărzii financiare centrale, fiind consemnate în încheierea de la aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 10 decembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Municipiului București — Secția contencios administrativ, prin Încheierea din 16 martie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 80/C/1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, ridicată de Societatea Comercială „Interbrands Marketing & Distribution” — S.R.L. România.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile atacate încalcă principiile constituționale prevăzute la art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și art. 53 alin. (2) din Constituție, precum și principiul *non bis in idem*, reflectat în unele texte constituționale, deoarece contravenienta este obligată să verse la buget, pe lângă impozitele, taxele și contribuțiile neplătite, o sumă egală cu dublul diferențelor constatate în cazul săvârșirii unei noi contravenții. Astfel, se ajunge, în opinia autoarei excepției, la o impozitare împovărătoare și discriminatorie a societății comerciale în raport cu alte subiecte de drept. De asemenea, se mai susține că, în ipoteza în care sancțiunea prevăzută la art. 18 din Legea nr. 87/1994 este considerată ca o sancțiune fiscală de sine stătătoare, aceasta constituie o confiscare specială, care operează dincolo de câmpul infracțional și contravențional, încalcând astfel prevederile art. 41 alin. (8) din Constituție.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază excepția ca „admisibilă”, întrucât, în virtutea prevederilor art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și ale art. 53 alin. (2) din Constituție, nu se pot aplica două sancțiuni pentru aceeași faptă, legiuitorul fiind obligat să facă o repartizare echitabilă a sarcinilor fiscale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ca neîntemeiată, arătând că dispozițiile art. 18 din Legea nr. 87/1994 nu au nici o legătură cu prevederile art. 1 alin. (3) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție. Adoptarea Legii nr. 87/1994 a avut în vedere combaterea evaziunii fiscale în concordanță cu prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție. În ceea ce privește încălcarea principiului *non bis in idem* prin aplicarea a trei sancțiuni fiscale, se arată că măsura prevăzută la art. 18 este o „penalizare fiscală reparatorie care intervine ca urmare a lipșirii bugetului de contribuția constituțională a cetățenilor la cheltuielile publice, în vederea descurajării evaziunii fiscale practicate de unii agenți economici”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, precum și dispozițiile art. 18 din Legea nr. 87/1994, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost legal sesizată.

Potrivit art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, „În cazul în care impozitele, taxele și contribuțiile datorate statului au fost diminuate, prin încălcarea dispozițiilor fiscale, persoana contravenientă va vărsa, pe lângă impozitele, taxele și contribuțiile neachitate, o sumă egală cu diferențele de impozite, taxe și contribuții stabilite de organul de control.”

Cu privire la aceste prevederi legale, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 97 din 9 iulie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 4 august 1998, constatând că aceste dispoziții sunt neconstituționale.

Potrivit art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu pot face obiectul excepției de neconstituționalitate prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, iar conform alin. (6) al aceluiași articol, într-o asemenea situație instanța judecătorească are obligația de a respinge ea însăși excepția ridicată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

În raport cu aceste reglementări, Curtea reține că, în speță, excepția de neconstituționalitate a art. 18 din Legea nr. 87/1994 a fost ridicată la 16 martie 1998, adică la o dată anterioară pronunțării și publicării Deciziei nr. 97 din 9 iulie 1998, decizie ale cărei existență și conținut este evident că nu puteau fi cunoscute de către autorul excepției ori de către instanța judecătorească. De aceea, deși Curtea a fost legal sesizată, excepția a devenit ulterior inadmisibilă și urmează a fi respinsă, confirmându-se în

acest fel caracterul obligatoriu al Deciziei nr. 97 din 9 iulie 1998.

Prin această decizie Curtea a reținut, în esență, că art. 18 din Legea nr. 87/1994, prin care se dispune vărsarea de către contribuabil la stat, pe lângă impozitele, taxele și contribuțiile neachitate, a unei sume egale sau duble, după caz, cu diferențele de impozite, taxe și contribuții stabilite de organele de control cu titlu de sancțiune, dar care

nu constituie nici infracțiune, nici contravenție, instituie în acest fel o confiscare. Astfel, sunt încălcate dispozițiile art. 41 alin. (8) din Constituție, care prevăd: „Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”, precum și ale art. 41 alin. (7) din același text constituțional, în conformitate cu care „Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă”.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A. c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, ridicată de Societatea Comercială „Interbrands Marketing & Distribution” — S.R.L. România în Dosarul nr. 80/C/1998 al Tribunalului București — Secția contencios administrativ.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 168 din 10 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52¹ din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorităților judecătorești, cu modificările ulterioare

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52¹ din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești, cu modificările ulterioare, ridicată de Panait Teodor, Ionescu Cornel, Bordeianu Ion, Pană Valentin Dan și Mihalache Constantin în Dosarul nr. 1.095/1998 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 10 noiembrie 1998, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților, fiind consemnate în încheierea din aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pen-

tru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 17 noiembrie 1998 și apoi la data de 10 decembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 aprilie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 1.095/1998, Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52¹ din Legea nr. 50/1996, invocată de Panait Teodor, Ionescu Cornel, Bordeianu Ion, Pană Valentin Dan și Mihalache Constantin.

În motivarea excepției autorii susțin că dispozițiile art. 52¹ din Legea nr. 50/1996 contravin prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât limitează salarizarea personalului de specialitate juridică din aparatul de lucru al ministerelor numai la consilieri și experți, care sunt asimilați cu magistrații, „celelalte funcții din același aparat, de aceeași specialitate juridică și care desfășoară activitatea juridică fiind omise”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază excepția ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ca nefondată, arătând că dispozițiile art. 52¹ din Legea nr. 50/1996, cu modificările și completările ulterioare, nu contravin prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, așa cum susțin autorii excepției, întrucât egalitatea în fața legii „trebuie interpretată și asigurată pentru cetățenii care îndeplinesc aceleași condiții cerute de lege“.

În final, Guvernul precizează în punctul său de vedere că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1997 a fost respinsă de Parlament, legea de respingere fiind depusă pentru promulgare la Președintele României.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Textul art. 52¹ din Legea nr. 50/1996, introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1997, prevede: „Consilierii și experții de specialitate juridică din aparatul de lucru al Președinției, al Guvernului și al ministerelor, care desfășoară activitate juridică, sunt salariați prin asimilare cu funcțiile magistraților de la judecătoria, tribunale sau curți de apel și de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, în raport cu vechimea în specialitate, potrivit prevederilor cap. I din anexa nr. 1, fără a mai beneficia de majorările prevăzute la art. 33 din Legea nr. 40/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.“

Autorii excepției susțin că aceste dispoziții sunt neconstituționale, întrucât limitează salarizarea ca magistrat a personalului de specialitate juridică din aparatul de lucru al ministerelor numai la consilieri și experți, celelalte funcții care au calificare juridică și desfășoară activitate econo-

mică, în speță comisari ai Gărzii financiare, fiind omise, încălcându-se astfel prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție.

Excepția invocată privește dispozițiile art. 52¹ din Legea nr. 50/1996, introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1997. Prin Legea nr. 149 din 15 iulie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 16 iulie 1998, ordonanța de urgență a Guvernului sus-menționată a fost respinsă de Parlament. Potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare. Dar, astfel cum s-a arătat, dispozițiile atacate au fost înlăturate prin Legea nr. 149/1998, excepția rămânând fără obiect.

Cu privire la presupusa încălcare a dispozițiilor constituționale menționate, critica este neîntemeiată. Curtea Constituțională a statuat în practica sa jurisdicțională că principiul egalității implică un tratament juridic diferit la situații diferite în ceea ce privește exercitarea efectivă a drepturilor recunoscute și garantate de Constituție. Astfel, se justifică existența unor tratamente diferite, fiind vorba despre reglementări diferite ale unor situații diferite, încât principiul egalității nu este afectat. Faptul că legiuitorul a limitat salarizarea personalului de specialitate juridică din cadrul ministerelor numai la consilieri și experți, care sunt asimilați magistraților, nu poate duce la concluzia că sunt încălcate prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție.

Curtea Constituțională, potrivit competenței sale, înscrisă în art. 144 din Constituție și în art. 3 din Legea nr. 47/1992, republicată, verifică în cadrul controlului de constituționalitate a legilor conformitatea lor cu dispozițiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. Altfel, ar însemna să se transforme în legiuitor pozitiv, ceea ce ar fi contrar art. 58 alin. (1) din Constituție, care prevede că activitatea de legiferare este un atribut al Parlamentului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52¹ din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești, cu modificările ulterioare, ridicată de Panait Teodor, Ionescu Cornel, Bordeianu Ion, Pană Valentin Dan și Mihalache Constantin în Dosarul nr. 1.095/1998 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 175

din 15 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în Dosarul nr. 696/1996 al Curții Supreme de Justiție — Secția civilă.

Președintele declară dezbaterile deschise.

La apelul nominal este prezentă personal Marinescu Firică Elena, fiind asistată de avocatul Ion Macarie, lipsind Consiliul General al Municipiului București, Consiliul Local al Sectorului 1 București și Societatea Comercială „Herăstrău Nord” — S.A. București, pentru care procedura de citare este legal îndeplinită.

Deoarece cauza se află în stare de judecată, se dă cuvântul pe fond reprezentantului Ministerului Public, care solicită admiterea excepției. În susținere se arată că dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale, deoarece transferă în competența părților litigante atribuții care, potrivit art. 130 din Constituție, aparțin Ministerului Public.

Luând cuvântul pentru Marinescu Firică Elena, avocatul acesteia solicită admiterea excepției, menționând că își însușește motivarea Parchetului General.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 10 iunie 1998, Curtea Supremă de Justiție — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Ministerul Public în Dosarul nr. 696/1996 aflat pe rolul acestei instanțe.

În susținerea excepției de neconstituționalitate se arată că, întrucât declararea recursului în anulare constituie, conform „art. 130 din Constituție, o prerogativă ce aparține exclusiv procurorului general, ca reprezentant al Ministerului Public, apare firesc ca retragerea acestei căi extraordinare de atac de către inițiatorul ei, conform art. 330⁴ teza întâi din Codul de procedură civilă, să reprezinte un exercițiu al aceleiași atribuții, la îndemâna aceluiași subiect calificat, cu efect de stingere a litigiului respectiv”. De aceea se apreciază că dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, care permit părților din proces să ceară continuarea judecării unei căi de atac pe care nu sunt abilitate să o declanșeze, apar ca neconstituționale, întrucât transferă în competența părților litigante atribuții care, potrivit art. 130 din Constituție, aparțin exclusiv Ministerului Public. Autorul excepției mai susține că art. 16 alin. (1) din

Constituție nu are în vedere egalitatea de tratament juridic a cetățenilor „în raport cu autoritățile publice și nici preluarea de către cetățeni a atribuțiilor ce revin respectivelor autorități”.

Instanța de judecată și-a exprimat opinia în sensul că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

În temeiul dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. În cauză a comunicat punctul său de vedere numai Guvernul, potrivit căruia excepția urmează să fie respinsă, ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, fiind sesizată legal, în conformitate cu dispozițiile art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată.

Potrivit prevederilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, „până la închiderea dezbaterilor procurorul general își poate retrage motivat recursul în anulare. În acest caz, părțile în proces pot cere continuarea judecării”. Această dispoziție legală a fost integral atacată, în repetate rânduri, pe calea excepției de neconstituționalitate.

Astfel, prin Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996, definitivă prin Decizia nr. 96 din 24 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 17 octombrie 1996, Curtea Constituțională a decis că dispozițiile art. 330⁴ din Codul de procedură civilă sunt constituționale. În considerentele deciziei se reține că „art. 330⁴ din Codul de procedură civilă arată condițiile în care procurorul general își poate retrage recursul în anulare și consacră totodată dreptul părților din proces de a stăruii pentru continuarea judecării. Or, prin aceste prevederi nu poate fi pusă în discuție nici o situație conflictuală cu dispozițiile Constituției”.

Aceeași soluție a constituționalității dispozițiilor art. 330⁴ din Codul de procedură civilă a fost pronunțată în mod constant în jurisprudența Curții.

Ulterior, fiind sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în teza a doua a art. 330⁴ din Codul de procedură civilă, Curtea s-a pronunțat în același sens, respingând excepția. Astfel sunt deciziile nr. 67 și nr. 68 din 16 aprilie 1998, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 26 mai 1998.

Pentru a se pronunța această soluție s-a reținut că prevederile legale care reglementează recursul în anulare, deci și cele ale art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, sunt elaborate în conformitate cu dispozițiile art. 125 și 128 din Constituție.

Faptul că recursul în anulare, care se poate exercita numai de procurorul general, este continuat la cererea uneia dintre părți, în cazul în care procurorul general îl retrage, nu încalcă dispozițiile constituționale menționate. Aceasta nu este o problemă de constituționalitate, ci o chestiune de politică legislativă a autorității legiuitoare,

opțiune legislativă ce nu poate fi considerată ca neconstituțională atâta timp cât nu contravine unei prevederi a Constituției.

Având în vedere că în speță nu au intervenit elemente noi care să determine reconsiderarea practicii juridictionale a Curții, urmează ca excepția privind dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în Dosarul nr. 696/1996 al Curții Supreme de Justiție — Secția civilă.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 176 din 15 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în Dosarul nr. 3.871/1996 al Curții Supreme de Justiție — Secția civilă.

Președintele declară dezbaterile deschise.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Baican Mihai, Baican Elvira, Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca și Regia Autonomă de Administrare și Întreținere a Fondului Locativ Cluj-Napoca.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Deoarece cauza se află în stare de judecată, se dă cuvântul pe fond reprezentantului Ministerului Public, care solicită admiterea excepției. În susținere se arată că dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale, deoarece transferă în competența părților litigante atribuții care, potrivit art. 130 din Constituție, aparțin Ministerului Public.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 10 iunie 1998 Curtea Supremă de Justiție — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Ministerul Public în Dosarul nr. 3.871/1996 aflat pe rolul acestei instanțe.

În susținerea excepției de neconstituționalitate se arată că, întrucât declararea recursului în anulare constituie, conform „art. 130 din Constituție, o prerogativă ce aparține exclusiv procurorului general ca reprezentant al Ministerului Public, apare firesc ca retragerea acestei căi extraordinare de atac de către inițiatorul ei, conform art. 330⁴ teza întâi

din Codul de procedură civilă, să reprezinte un exercițiu al aceleiași atribuții, al îndemâna aceluiași subiect calificat, cu efect de stingere a litigiului respectiv". De aceea se apreciază că dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, care permit părților din proces să ceară continuarea judecării unei căi de atac pe care nu sunt abilitate să o declanșeze, apar ca neconstituționale, întrucât transferă în competența părților litigante atribuții care, potrivit art. 130 din Constituție, aparțin exclusiv Ministerului Public. Autorul excepției mai susține că art. 16 alin. (1) din Constituție nu are în vedere egalitatea de tratament juridic a cetățenilor „în raport cu autoritățile publice și nici preluarea de către cetățeni a atribuțiilor ce revin respectivelor autorități”.

Instanța de judecată și-a exprimat opinia în sensul că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

În temeiul dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. În cauză a comunicat punctul său de vedere numai Guvernul, potrivit căruia excepția urmează să fie respinsă, ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, fiind sesizată legal, în conformitate cu dispozițiile art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată.

Potrivit prevederilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, „până la închiderea dezbaterilor procurorul general își poate retrage motivat recursul în anulare. În acest caz, părțile în proces pot cere continuarea judecării”. Această dispoziție legală a fost integral atacată, în repetate rânduri, pe calea excepției de neconstituționalitate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în Dosarul nr. 3.871/1996 al Curții Supreme de Justiție — Secția civilă.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Astfel, prin Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996, definitivă prin Decizia nr. 96 din 24 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 17 octombrie 1996, Curtea Constituțională a decis că dispozițiile art. 330⁴ din Codul de procedură civilă sunt constituționale. În considerentele deciziei se reține că „art. 330⁴ din Codul de procedură civilă arată condițiile în care procurorul general își poate retrage recursul în anulare și consacră totodată dreptul părților din proces de a stăruii pentru continuarea judecării. Or, prin aceste prevederi nu poate fi pusă în discuție nici o situație conflictuală cu dispozițiile Constituției”.

Aceeași soluție a constituționalității dispozițiilor art. 330⁴ din Codul de procedură civilă a fost pronunțată în mod constant în jurisprudența Curții.

Ulterior, fiind sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în teza a doua a art. 330⁴ din Codul de procedură civilă, Curtea s-a pronunțat în același sens, respingând excepția. Astfel sunt deciziile nr. 67 și nr. 68 din 16 aprilie 1998, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 26 mai 1998.

Pentru a se pronunța această soluție s-a reținut că prevederile legale care reglementează recursul în anulare, deci și cele ale art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă, sunt elaborate în conformitate cu dispozițiile art. 125 și 128 din Constituție.

Faptul că recursul în anulare, care se poate exercita numai de procurorul general, este continuat la cererea uneia dintre părți, în cazul în care procurorul general îl retrage, nu încalcă dispozițiile constituționale menționate. Aceasta nu este o problemă de constituționalitate, ci o chestiune de politică legislativă a autorității legiuitoare, opțiune legislativă ce nu poate fi considerată ca neconstituțională atâta timp cât nu contravine unei prevederi a Constituției.

Având în vedere că în speță nu au intervenit elemente noi care să determine reconsiderarea practicii juridiciale a Curții, urmează ca excepția privind dispozițiile art. 330⁴ teza a doua din Codul de procedură civilă să fie respinsă.

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 177

din 15 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. 2 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. 2 din Codul penal, ridicată de Societatea Comercială „Comcereal” — S.A. din Tulcea în Dosarul nr. 13.326/1997 al Judecătoriei Brăila.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 24 noiembrie 1998, în prezența inculpaților Muscalu Ștefana și Gori Gheorghe și în lipsa autorului excepției, a Societății Comerciale „Braigal” — S.A. din Brăila și a inculpatului Corăci Constantin, legal citați, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 10 decembrie 1998 și apoi, pentru data de 15 decembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Brăila, prin Încheierea din 8 iunie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 13.326/1997 privindu-i pe inculpații Corăci Constantin, Muscalu Ștefana și Gori Gheorghe, a dispus sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. 2 din Codul penal, ridicată de partea responsabilă civilmente — Societatea Comercială „Comcereal” — S.A. din Tulcea.

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Brăila, inculpații Corăci Constantin și Muscalu Ștefana au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de abuz de încredere, prevăzută la art. 213 din Codul penal, iar inculpatul Gori Gheorghe, pentru complicitate la această infracțiune, reținându-se în sarcina primilor doi inculpați că, în calitate de prepuși ai Societății Comerciale „Comcereal” — S.A. din Tulcea, la insistențele celui de-al treilea, au dispus pe nedrept de cantitatea de 198.000 kg porumb boabe, proprietatea Societății Comerciale „Braigal” — S.A. din Brăila, deținută în baza unui contract de depozit.

Partea responsabilă civilmente — Societatea Comercială „Comcereal” — S.A. din Tulcea a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 213 alin. 2 din Codul penal. În motivarea excepției se susține că toate faptele calificate ca infracțiuni de abuz de încredere trebuie să aibă o reglementare unitară. Discriminarea instituită prin art. 213 alin. 2 din Codul penal, în sensul că aceste infracțiuni, în cazul în care bunul care constituie obiectul lor material aparține integral sau în parte proprietății private a statului, se urmăresc din oficiu și nu doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, contravine art. 41 alin. (2) din Constituție.

Judecătoria Brăila, exprimându-și opinia, a considerat că excepția de neconstituționalitate invocată este întemeiată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. În punctul său de vedere Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât diferențierea făcută în alin. 2 al art. 213 din Codul penal se referă doar la aspecte vizând modalitățile de declanșare a procesului penal și nu are semnificația creării unui regim de ocrotire diferențiat a valorii sociale apărute. Ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, se realizează prin dispozițiile art. 213 alin. 2 din Codul penal, care prevăd aceleași condiții de incriminare și aceleași pedepse, indiferent în dauna cui s-a săvârșit infracțiunea.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale atașate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată, fiind legal sesizată.

Critica de neconstituționalitate privește art. 213 alin. 2 din Codul penal, potrivit căruia: „Dacă bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Împăcarea părților înlătură răspunderea penală”.

Autorul excepției consideră că acest text de lege încalcă prevederile art. 41 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular”.

Curtea Constituțională reține că această dispoziție constituțională trebuie interpretată în sensul că se referă la ocrotirea în mod egal atât a proprietății aparținând persoanelor fizice ori persoanelor juridice de drept privat, cât și a proprietății private a statului. Rezultă că statul nu poate beneficia, cât privește bunurile care formează obiectul proprietății private, de o ocrotire juridică diferită de aceea a persoanelor fizice sau a persoanelor juridice de drept privat.

Totuși, prin art. 213 alin. 2 din Codul penal, pentru proprietatea privată s-a prevăzut un regim juridic diferențiat, sub aspectul instituției plângerii prealabile. Astfel, dacă bunul face parte din sfera proprietății private a altor subiecte de drept decât statul, acțiunea penală împotriva celui care, prin abuz de încredere, și-a însușit bunul mobil sau a dispus de acest bun ori a refuzat să-l restituie poate fi pusă în mișcare numai în baza plângerii prealabile a persoanei vătămate. În schimb, dacă bunul este proprietate privată a statului, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare din oficiu, această măsură nemaifiind condiționată de existența plângerii prealabile a persoanei vătămate.

Punerea în mișcare, din oficiu, a acțiunii penale, astfel cum prevede în prezent art. 213 alin. 2 din Codul penal, asigură, evident, o mai energică apărare juridică, indiferent

de voința persoanei vătămate. Este de ajuns ca organele de urmărire penală să fie sesizate despre săvârșirea faptei sau chiar să se sesizeze din oficiu pentru ca procesul penal să fie pornit. Iar acest proces, astfel declanșat, parcurge și faza urmăririi penale, în cadrul căreia organele de urmărire penală strâng probele necesare soluționării cauzei, urmând ca sesizarea instanței să se facă prin rechizitoriul procurorului. Dimpotrivă, dacă persoana vătămată este o persoană fizică sau juridică de drept privat, ea trebuie, în plus, să se adreseze instanței cu plângerea sa, în termen de două luni (art. 284 alin. 1 din Codul de procedură penală), în caz contrar răspunderea penală fiind înlăturată (art. 131 alin. 1 din Codul penal). În sfârșit, tot ea trebuie să producă și să prezinte probele necesare în sprijinul plângerii sale. Din toate acestea rezultă că deosebirea de reglementare este evidentă.

Constituția asigură, prin art. 41 alin. (2), o egală ocrotire proprietății private, indiferent dacă aceasta aparține statului

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Comcereal” — S.A. din Tulcea în Dosarul nr. 13.326/1997 al Judecătorei Brăila și constată că dispoziția „cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului”, prevăzută la art. 213 alin. 2 din Codul penal, este neconstituțională.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 178
din 17 decembrie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248¹ din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248¹ din Codul penal, ridicată de Temeșan Răzvan Liviu în Dosarul nr. 553/1998 al Tribunalului Municipiului București — Secția a II-a Penală.

sau altei persoane juridice ori fizice și, implicit, interzice ca legea penală să conțină reglementări distincte cu privire la ocrotirea proprietății private. Or, prin art. 213 alin. 2 din Codul penal se face o diferențiere neconstituțională între proprietatea privată a statului și proprietatea privată a altor subiecte de drept, atunci când se precizează că, dacă „bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate”. De aceea Curtea Constituțională constată că, în raport cu prevederile art. 41 alin. (2) din legea fundamentală, această dispoziție este neconstituțională.

În consecință, punerea în mișcare a acțiunii penale în temeiul art. 213 alin. 2 din Codul penal se poate face doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, nu numai atunci când bunul aparține persoanelor fizice sau persoanelor juridice de drept privat, ci și atunci când bunul este în întregime sau în parte în proprietatea privată a statului.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 15 decembrie 1998, în prezența autorului excepției și în lipsa Băncii Române de Comerț Exterior — S.A. (Bancorex), legal citată, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 17 decembrie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 mai 1998, pronunțată în Dosarul nr. 553/1998, Tribunalul Municipiului București — Secția a II-a Penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248¹ din Codul penal, ridicată de Temeșan Răzvan Liviu.

În motivarea excepției autorul acesteia arată că, în fapt, el a fost trimis în judecată pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, prevăzută la art. 248 și 248¹ din Codul penal, reținându-se în sarcina sa faptul că ar fi repartizat în mod abuziv 26 de autoturisme unor persoane fizice și juridice, inclusiv unor instituții de stat de interes național, fără întocmirea actelor legale, respectiv a contractelor de sponsorizare, și fără aprobarea adunării generale a acționarilor. Se susține că dispozițiile art. 248 și 248¹, raportate la art. 145 din Codul penal, sunt neconstituționale în raport cu prevederile art. 41 alin. (2) din Constituție, referitoare la ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, și cu prevederile art. 135, tot din legea fundamentală, potrivit cărora proprietatea este publică sau privată, fiind, în condițiile legii, inviolabilă. De asemenea, se susține că noțiunea *public*, așa cum este explicată în art. 145 din Codul penal, reprezintă o noțiune generală și abstractă cu privire la o proprietate publică, fără să se concretizeze sau să se exemplifice care sunt acele instituții publice și care sunt bunurile proprietate publică sau serviciile de interes public. De aceea această dispoziție este în contradicție cu dispozițiile art. 135 alin. (2) din Constituția României, în care se prevede că „proprietatea este publică sau privată”. În alin. (4) al aceluiași articol se arată care sunt bunurile care fac obiectul exclusiv al proprietății publice, iar printre acestea nu se regăsesc bunurile ce constituie patrimoniul unei societăți comerciale, indiferent dacă este cu capital de stat sau privat. După părerea autorului excepției, art. 145 din Codul penal, cu referirile lui generale, abstracte și ambigue, este în vădită contradicție cu dispozițiile art. 41 alin. (2) din Constituție, care arată că proprietatea privată este ocrotită în mod egal, indiferent de titular. Or, „incriminarea mai gravă a infracțiunii prevăzute la art. 248 și 248¹ din Codul penal, după aspectul proprietății publice sau unității de interes public, este în contradicție cu prevederile constituționale cuprinse în art. 41 alin. (2)”.

Referindu-se la cazul în speță, autorul excepției arată că Banca Română de Comerț Exterior — S.A. (Bancorex) este o societate bancară, constituită în baza Legii nr. 31/1990, în care acționar este statul, prin Fondul Proprietății de Stat. Statul, se susține în continuare, nu are un drept de proprietate privind patrimoniul societății respective. Dacă un administrator al acestei societăți aduce atingere patrimoniului societății, potrivit art. 150 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale acțiunea în răspundere contra fondatorilor, administratorilor, cenzorilor și directorilor aparține adunării generale a acționarilor. Autorul excepției conchide că dispozițiile Legii nr. 31/1990 sunt incidente în cauză și nu cele ale art. 248 și 248¹ din Codul penal. Fiind vorba de proprietate privată a statului și nu de proprietate publică, se consideră că se impune modificarea art. 145 și, implicit, a art. 248 și 248¹ din Codul penal.

În continuare, este motivată excepția de neconstituționalitate cu privire la art. 147 alin. 1 din Codul penal, raportat la art. 248 și 248¹ din același cod, ale căror dispoziții sunt în contradicție, în opinia autorului excepției, cu prevederile art. 16, 20 și 21 din Constituție. Întrucât dispozițiile art. 248 din Codul penal se referă la funcționarul public, autorul excepției se oprește asupra dispozițiilor art. 147 alin. 1 din același cod, în care se explică noțiunea de funcționar ca

persoană exercitând o însărcinare de orice natură în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal, desprinzând de aici concluzia că se impune abrogarea dispozițiilor art. 147 din același cod, ca urmare a abrogării art. 145, solicitată anterior. În concepția autorului excepției, prin dispozițiile art. 147 se stabilește o răspundere mai mare pentru funcționarul public, ceea ce contravine prevederilor art. 16 din Constituție, privitoare la egalitatea în drepturi. Se invocă totodată prevederile art. 20 din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Exprimându-și opinia asupra excepției, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, Tribunalul București — Secția a II-a Penală arată că dispozițiile art. 145 din Codul penal, chiar și în urma modificării aduse prin Legea nr. 140/1996, au o exprimare ambiguă, ceea ce creează instanțelor judecătorești mari dificultăți în aplicarea lor. În noua redactare a art. 145 din Codul penal se introduce noțiunea de *interes public*, iar consecința acestei exprimări generice și ambigue a fost tendința organelor de urmărire penală de a lărgi sfera de aplicare a infracțiunilor „în paguba avutului public”, încălcându-se astfel prevederile constituționale. Instanța apreciază că dispozițiile art. 145 din Codul penal, în actuala redactare, sunt neconstituționale în măsura în care noțiunea *public* excede prevederilor art. 135 alin. (4) din Constituție. Se precizează că numai în condițiile unei reglementări legale a proprietății publice se poate realiza respectarea dispozițiilor art. 41 alin. (2) din Constituție.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 147 alin. 1, ale art. 248 și 248¹ din Codul penal, raportate la prevederile art. 16 și 20 din Constituție, instanța de judecată arată că, întrucât art. 248 din Codul penal face referire la art. 147 alin. 1, acest din urmă text, care se referă la art. 145 din Codul penal, este neconstituțional în măsura în care și art. 145 din același cod este neconstituțional.

Cu aceste observații, față de raportarea la art. 16 și 20 din Constituție, instanța de judecată apreciază că textele legale criticate sunt constituționale. Se admite că legiuitorul poate stabili o protecție specială mai riguroasă a bunurilor ce formează obiectul proprietății publice, ceea ce nu contravine prevederilor constituționale. De asemenea, legiuitorul poate stabili o represiune diferită și pentru anumite categorii de bunuri private, fără a distinge după cum acestea aparțin statului sau altor subiecte.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. În punctul său de vedere Guvernul arată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248¹ din Codul penal este neîntemeiată. Din examinarea acestor texte se constată că între ele există o strânsă legătură, deoarece infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, atât în varianta simplă, cât și în varianta calificată, nu poate fi săvârșită decât de un funcționar public sau de un funcționar (art. 258 din Codul penal). De aceea autorul excepției s-a și referit la toate aceste texte, întrucât, dacă s-ar constata că unul dintre ele contravine Constituției, acest fapt le-ar face inaplicabile și pe celelalte. Se arată, de asemenea, că excepția de neconstituționalitate este neînte-

meiată și pe fond, deoarece dispozițiile art. 16, 20, 21, art. 41 alin. (2) și ale art. 135 din Constituție, invocate în sprijinul excepției, nu sunt contrazise în nici un fel de dispozițiile legale criticate.

Critica formulată de autorul excepției, se arată în continuare, potrivit căreia termenul *public* din cuprinsul art. 145 din Codul penal ar fi un termen abstract și insuficient definit, este nefondată, deoarece, în actuala redactare, textul conține o exprimare clară, iar noțiunea *public* este suficient de lămuritoare. Faptul că în actualul art. 145 din Codul penal se folosește noțiunea *interes public*, aceasta nu înseamnă că legea este echivocă. Este suficient să se menționeze că noțiunea *interes public* se regăsește și în art. 135 alin. (4) din Constituție. Pe de altă parte, chiar dacă dispozițiile unei legi sunt insuficient de cuprinzătoare, ele nu pot fi considerate neconstituționale.

De asemenea, se susține că este neîntemeiată critica autorului excepției, în sensul că actualele dispoziții ale Codului penal consacră un regim sancționator diferențiat, după cum bunurile care fac obiectul unei infracțiuni contra patrimoniului aparțin proprietății publice sau proprietății private. Însăși Constituția face o astfel de delimitare, de vreme ce, prin dispozițiile art. 41 alin. (2), se precizează că numai proprietatea privată — indiferent că titularul este statul, o persoană juridică sau o persoană fizică — este ocrotită în mod egal de lege. Aceasta înseamnă că legiuitorul poate stabili o protecție specială mai riguroasă a bunurilor care formează obiectul proprietății publice, situație ce nu încalcă prevederile constituționale.

În fine, se arată în punctul de vedere al Guvernului, nu este întemeiată nici critica referitoare la noțiunile *funcționar public* și *funcționar*.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 145, 147 și 248 din Codul penal, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin decizii definitive, însă excepțiile de neconstituționalitate se refereau la textele legale menționate în redactarea acestora, anterioară modificării aduse prin Legea nr. 140/1996, astfel încât soluțiile adoptate nu sunt aplicabile în prezenta cauză.

Infrațiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută la art. 248 din Codul penal (cu precizarea că în art. 248¹ se prevede o variantă agravantă a aceleiași infracțiuni, caracterizată prin producerea de consecințe deosebit de grave), este o infracțiune de serviciu și nu una contra patrimoniului, așa cum pare a rezulta din argumentele prezentate de autorul excepției de neconstituționalitate, cât și din opinia instanței de judecată. Conform textului de lege menționat, această infracțiune este fapta funcționarului public (în sensul art. 147 alin. 1 din Codul penal) sau a

oricărui alt funcționar (în sensul art. 147 alin. 2 din Codul penal, deoarece, conform dispozițiilor art. 258 din același cod, dispozițiile art. 248 și, desigur, și ale art. 248¹ din Codul penal se aplică și celorlalți funcționari, dar reducându-se maximul pedepsei cu o treime) care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 (sau, în cazul funcționarului, al unei alte persoane juridice decât cele la care se referă art. 145) sau o pagubă patrimoniului acesteia (ori, în cazul funcționarului, o pagubă patrimoniului persoanei juridice în serviciul căreia își exercită însărcinarea).

Valoarea socială apărută, în principal, prin incriminarea și sancționarea abuzului în serviciu contra intereselor publice este bunul mers al activității persoanelor juridice de drept public, indicate în art. 145 din Codul penal, dar și bunul mers al activității altor persoane juridice decât acestea. În primul caz, subiectul nemijlocit al infracțiunii este funcționarul public, în cel de-al doilea, un funcționar, iar stabilirea faptului că abuzul s-a săvârșit de către un funcționar public, deci în cadrul unei persoane juridice de drept public, sau de către un simplu funcționar în cadrul unei persoane juridice de drept privat, este de competența organelor judiciare.

În ambele cazuri, existența infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice este condiționată de producerea de către funcționarul public, respectiv de către funcționar, fie a unei tulburări însemnate a bunului mers al unei unități la care se referă art. 145 din Codul penal, fie a unei pagube aduse persoanei juridice de drept public, respectiv persoanei juridice de drept privat. Una dintre aceste urmări este suficientă.

Sancționarea mai ușoară, conform prevederilor art. 258 din Codul penal, a abuzului săvârșit de funcționar, în raport cu acela săvârșit de funcționarul public, se explică nu prin faptul că, în acest din urmă caz, s-ar aduce o pagubă patrimoniului public, pagubă care nici nu este obligatorie pentru existența infracțiunii, în timp ce, în cazul abuzului comis de un funcționar, paguba s-ar aduce proprietății private, ci prin faptul că abuzul săvârșit de un funcționar public, deci în cadrul unei persoane juridice de drept public, prezintă un pericol social mai grav datorită importanței activității unei autorități sau instituții publice, ori altei persoane juridice de drept public. Tulburarea însemnată a bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat are, de regulă, consecințe sociale negative mai mari decât tulburarea bunului mers al unei societăți comerciale.

Sancționarea abuzului în serviciu comis de un funcționar în temeiul art. 248 din Codul penal, și nu pe baza Legii nr. 31/1990, astfel cum susține autorul excepției de neconstituționalitate, nu poate fi considerată neconstituțională, aceasta fiind o opțiune de politică legislativă de competență exclusivă a Parlamentului, opțiune care nu poate fi cenzurată de Curtea Constituțională.

Din examinarea de ansamblu a excepției de neconstituționalitate se constată că dispozițiile art. 248 și 248¹ din Codul penal nu contravin vreunei dispoziții constituționale, iar dispozițiile art. 145 din același cod nu constituie o piedică în aplicarea corectă a sus-menționatei dispoziții privi-

toare la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice.

De asemenea, critica adusă dispozițiilor art. 145 din Codul penal este neîntemeiată. Prin aceste dispoziții legiuitorul nu și-a propus să explice noțiunile de proprietate publică, ci să explice înțelesul noțiunii *public*, raportată nu numai la proprietate, dar și la noțiunile: *autorități, instituții, servicii de interes public* și altele. De aceea dispozițiile art. 145 din Codul penal nu contravin prevederilor art. 41

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu opinia separată a domnilor judecători Kozsokár Gábor și Nicolae Popa,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145, 147, 248 și 248¹ din Codul penal, ridicată de Temeșan Răzvan Liviu în Dosarul nr. 553/1998 al Tribunalului Municipiului București — Secția a II-a Penală.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 17 decembrie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

OPINIE SEPARATĂ

Excepția de neconstituționalitate ridicată de Răzvan Liviu Temeșan în Dosarul nr. 553/1998 al Tribunalului București — Secția a II-a penală este întemeiată în parte, și anume în ceea ce privește neconstituționalitatea dispozițiilor art. 248 din Codul penal, raportat la art. 41 alin. (2) teza întâi din Constituție potrivit căreia „Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular“.

Infracțiunea „abuzul în serviciu contra intereselor publice“, prevăzută și pedepsită de art. 248 din Codul penal este, într-adevăr, o infracțiune de serviciu. Drept urmare, valoarea socială, apărută, în principal, prin incriminarea acestei fapte, este bunul mers al activității organelor autorității publice, precum și a instituțiilor de stat.

Trimiterea în textul art. 248 din Codul penal la „unități din cele la care se referă art. 145“ extinde aria de aplicare a textului incriminator dincolo de limitele valorii sociale a cărei apărare are drept scop. Aceasta datorită faptului că, în această relație, definirea dată de art. 145 din Codul penal noțiunii *public* este prea generală, putând crea ambiguități: *public* caracterizat prin *interes public*. Această imperfecțiune a formulării textului art. 145 din Codul penal nu justifică însă concluzia că el ar înfrânge vreo normă constituțională.

Neconstituționalitatea, în parte, a dispozițiilor art. 248 din Codul penal apare din alt motiv. Infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, pe lângă faptul că este o infracțiune de serviciu, este și o infracțiune de rezultat. Ca atare, existența acestei infracțiuni în raport cu latura ei obiectivă presupune producerea uneia dintre cele două categorii de consecințe, definite prin text, și anume: 1. cauzarea unei tulburări însemnate bunului mers al unui

alin. (2) sau ale art. 135 alin. (2) din Constituție. De altfel, așa cum s-a arătat, deosebirea dintre proprietatea publică și proprietatea privată nu prezintă interes pentru calificarea faptei prevăzute de legea penală ca infracțiune de abuz în serviciu contra intereselor publice.

În sfârșit, pentru aceleași motive, nu sunt neconstituționale nici dispozițiile art. 147 din Codul penal, după cum sunt fără relevanță referirile la art. 16 și 20 din Constituție.

organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau 2. cauzarea unei pagube materiale uneia dintre unitățile respective. Cele două categorii de consecințe fiind alternativ și nu cumulativ cerute, condițiile incriminării, sub acest aspect, sunt întrunite în prezența oricăreia dintre ele.

Primul rezultat — cauzarea unei tulburări însemnate bunului mers al unui organ sau al unei alte instituții de stat ori al unei alte unități determinate — vizează eminentamente relațiile de serviciu ale funcționarului public sau ale altui funcționar, în sensul dispozițiilor art. 258 din Codul penal.

Cel de al doilea rezultat, alternativ prevăzut, suficient în sine pentru incriminare — cauzarea de pagubă în patrimoniul unei alte unități — apare și ca o măsură de apărare a proprietății prin mijloace de drept penal.

Partea finală a textului art. 248 din Codul penal, definind cel de-al doilea rezultat alternativ ca o pagubă cauzată patrimoniului unei categorii de unități, nu face nici o distincție între proprietatea publică și cea privată, supunând aceleași ocrotiri speciale atât partea din patrimoniu care constituie proprietate publică, cât și cea care constituie proprietate privată. De aici rezultă consecința directă de a incrimina deosebit fapta de abuz în serviciu care a produs pagubă în patrimoniu, chiar constituind proprietate privată, în funcție de categoria din care face parte unitatea lezată.

Incriminarea diferențiată, evident mai gravă, a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice producătoare de pagubă chiar în proprietatea privată, ținând seama de calitatea specială a titularului proprietății, ca în cazul infracțiunilor contra patrimoniului sau chiar al infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, prevăzută și

pedepsită de art. 246 din Codul penal — și cauzarea unei pagube constituind o vătămare a intereselor legale a persoanei păgubite — încalcă în mod evident dreptul fundamental consacrat de art. 41 alin. (2) teza întâi din Constituție, constând în ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular.

În concluzie: sintagma *o pagubă patrimoniului* este neconstituțională, întrucât se referă în general la patrimoniu, compus integral sau în parte din bunuri și valori proprietate privată, și nu numai la proprietatea publică.

Dispozițiile art. 248¹ din Codul penal, nu contravin, într-adevăr, nici unei prevederi constituționale. Ele devin incidente și temei al agravării răspunderii penale ca o con-

secință a încadrării potențiale a unei fapte în art. 248 din Codul penal și datorită consecințelor deosebit de grave ale faptei respective.

Sanționarea neîndeplinirii sau a îndeplinirii defectuoase a atribuțiilor sale de serviciu de către un funcționar, ținând seama de consecințele faptei și de natura funcției îndeplinite de funcționarul respectiv, ca abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, abuz în serviciu contra intereselor publice ori ca o infracțiune prevăzută în Legea nr. 31/1990, nu poate constitui obiect al contenciosului constituțional, ci este o problemă de încadrare juridică, a cărei rezolvare cade în competența exclusivă a instanțelor judecătorești.

Judecător,
prof. univ. dr. Nicolae Popa

Judecător,
Kozsokár Gábor

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/2178.